

A családokat érintő adóalap-kedvezmények 2020.

A családi járulékkedvezmény alapjának növekedése

Növekszik a gyermekek után igénybe vehető családi kedvezmény maximális összege, ugyanis az összevont járulékok miatt a jövőben a családi járulékkedvezmény a teljes, 18,5 százalékos társadalombiztosítási járulékkal szemben érvényesíthetővé válik. A 2019-ben hatályos szabályok alapján 17 százalékos járulékkal szemben lehetett csak érvényesíteni a családi járulékkedvezményt, az **1,5 százalékos munkaerő-piaci járulékkal szemben nem.**

A családi kedvezmény az összevont adóalapot csökkentő olyan adóalap-kedvezmény, amelyet az arra jogosult - jogosultsági hónaponként - az eltartottak számától függően a kedvezményezett eltartottak után érvényesíthet.

1.1. Jogosult¹

Az Szja törvény a következők szerint határozza meg, hogy ki lehet a családi kedvezmény jogosultja:

- a) az a magánszemély, aki a Cst.² szerint gyermekekre tekintettel **családi pótlékra jogosult³**, továbbá **a jogosulttal közös háztartásban élő, családi pótlékra nem jogosult házastársa** (például a nevelőszülő házastársa);

A Cst. szerint, hogy a családi pótlékra jogosult a szülővel együtt élő élettárs, ha az ellátással érintett gyermekkel közös lakó- vagy tartózkodási hellyel rendelkezik és a szülővel élettársként legalább egy éve szerepel az Élettársi Nyilatkozatok Nyilvántartásában, vagy a szülővel fennálló élettársi kapcsolatát az ellátás megállapítására irányuló kérelmet legalább egy évvel megelőzően kiállított közokirattal igazolja⁴. A gyakorlatban ez azt jelenti, hogy ha a gyermek vér szerinti szülőjével együtt élő élettárs jogosult a családi pótlékra, akkor a családi kedvezmény szempontjából is jogosultnak minősül, így azt már év közben is érvényesítheti.

- b) a várandósság 91. napjától a **kismama és a vele közös háztartásban élő**

¹ Szja törvény 29/A. § (3) bekezdés.

² A családok támogatásáról szóló 1998. évi LXXXIV. törvény (a továbbiakban: Cst.)

³ Kivétel az Szja törvény 29/A. § (3) bekezdés aa)-ac) pontjaiban felsorolt magánszemélyek, tekintettel arra, hogy ezek a személyek foglalkozásukra tekintettel jogosultak a családi pótlékra.

⁴ A Cst. 7. § (1) bekezdés a) pontja

- házasátarsa** (tehát az élettárs nem);
- c) **a családi pótlékra saját jogán jogosult** gyermek (személy), **vagy-** döntésük szerint - **a vele közös háztartásban élő hozzátartozói** (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is) **közül egy;**
- d) **a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély, vagy-** döntésük szerint - **a vele közös háztartásban élő hozzátartozói** (ideértve a gyermek szüleinek hozzátartozóit is) **közül egy.**

Az a) pont szerinti jogosultak körének meghatározásához a Cst. családi pótlékra vonatkozó rendelkezéseinek ismerete szükséges.

A családi kedvezmény érvényesítésének nem feltétele a családi pótlék folyósítása, ezért az a magánszemély is igénybe veheti a kedvezményt, aki bár a gyermekére tekintettel jogosult ezen ellátásra, de nem kéri/kérte a családi pótlék folyósítását. Ha a magánszemély nem kérte a családi pótlék folyósítását és nem biztos abban, hogy fennáll-e a jogosultsága a családi pótlékra, akkor a kérdés megválaszolása érdekében célszerű felkeresni a lakóhelye szerinti fővárosi, megyei kormányhivatalt.

A c)-d) pontok esetén nem csak a közös háztartásban élő hozzátartozó, hanem a gyermek szüleinek hozzátartozója is jogosult lehet a családi kedvezményre. Például az árva, családi pótlékra saját jogán jogosult gyermeket sokszor az elhunyt szülő testvére fogadja be a családjába, háztartásába. Ekkor a nagynéni, nagybácsi nem tekinthető a Ptk.⁵ alapján a gyermek hozzátartozójának, azonban szabálynak köszönhetően jogosult lehet a szülő testvére is, hiszen ő a szülő tekintetében hozzátartozónak minősül.

1.2. Kedvezményezett eltartott és eltartott⁶

A családi kedvezmény összegét az eltartottak, illetve kedvezményezett eltartottak száma határozza meg.

Az Szja törvény a következők szerint határozza meg az eltartottak, kedvezményezett eltartottak fogalmát.

Kedvezményezett eltartott:

- a) az, akire tekintettel a magánszemély a Cst. szerint családi pótlékra

⁵ A Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény 8:1. § (1) bekezdés 1.-2. pontja

⁶ Szja törvény 29/A. § (4)-(5) bekezdései.

jogosult,

- b) a magzat a várandósság időszakában (fogantatásának 91. napjától megszületéséig),
- c) az, aki a családi pótlékra saját jogán jogosult,
- d) a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély.

Eltartott:

- a) a kedvezményezett eltartott,
- b) az, aki a családok támogatásáról szóló törvény szerint a családi pótlék összegének megállapítása szempontjából figyelembe vehető vagy figyelembe vehető lenne, akkor is, ha a kedvezményezett eltartott után nem családi pótlékot állapítanak meg, családi pótlékot nem állapítanak meg, vagy a családi pótlék összegét a gyermekek száma nem befolyásolja.

A Cst. szerint a családi pótlék megállapításánál figyelembe vehető az, aki köznevelési intézmény tanulója vagy felsőoktatási intézményben első felsőfokú szakképzésben, első alapképzésben, első mesterképzésben vagy első egységes, osztatlan képzésben részt vevő hallgató és rendszeres jövedelemmel nem rendelkezik. E személyek a családi kedvezmény szempontjából eltartottnak minősülnek.

Az előzőekben meghatározott köznevelési vagy felsőoktatási intézményben tanulmányokat folytató gyermek eltartottnak minősül akkor is, ha a kedvezményezett eltartott után

- nem családi pótlékot állapítanak meg, mert például rokkantsági járadékban részesül;
- családi pótlékot nem állapítanak meg, például a magzatra vonatkozóan;
- a családi pótlék összegét a gyermekek száma nem befolyásolja, például tartósan beteg gyermek esetén, aki után emelt összegű családi pótlék jár.

Saját háztartásban nevelt gyermeknek kell tekinteni azt a gyermeket is, aki a szülő beleegyezésével vagy kérelmére részesül a Gyvt.⁷ szerinti átmeneti gondozásban. A leírtak szerint átmeneti gondozásba helyezett gyermek a családi kedvezmény szempontjából is figyelembe vehető.

⁷ A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény.

1.3. Jogosultsági hónap⁸

A családi kedvezmény azokra a hónapokra érvényesíthető, amelyekben a jogosultság legalább egy napig fennáll. Jogosultsági hónapnak tekinthető az a hónap,

- a) amelyre tekintettel a családi pótlékra való jogosultság fennáll,
- b) amelyre tekintettel a rokkantsági járadékot folyósítják,
- c) amelyben a várandósság orvosi igazolás szerinti 91. napot eléri, kivéve azt a hónapot, amikor a megszületett gyermek után a családi pótlékra való jogosultság megnyílik.

A családi kedvezményt a jogosult kizárólag azokra a hónapokra tekintettel veheti igénybe, amelyek számára jogosultsági hónapnak minősülnek. Ha a magánszemély olyan hónapokra is igénybe veszi a kedvezményt, amelyek már nem tekinthetők jogosultsági hónapnak, akkor az a kedvezmény jogosulatlan igénybevételének minősül.

Például, ha a gyermek leérettségizik és munkába áll, akkor családi pótlékot a továbbiakban nem folyósítanak utána, így a családi kedvezményre való jogosultság is megszűnik. Ha a szülő a családi kedvezményt ennek ellenére továbbra is igénybe veszi a gyermekre tekintettel, akkor az jogosulatlan igénybevételnek minősül.

1.4. Igénybe vehető családi kedvezmény

2020-ban a kedvezményezett eltartottak után érvényesíthető családi kedvezmény havi összege:

- 1 eltartott esetén 66 670 forint;
- 2 eltartott esetén 133 330 forint,
- 3 (és minden további) eltartott esetén 220 000 forint.⁹

Ez a gyakorlatban azt jelenti, hogy a jogosultsági hónaponként igénybe vehető családi kedvezmény összege (családi kedvezmény keret) az eltartottak és kedvezményezett eltartottak számától függően a következők szerint alakul.

⁸ Szja törvény 29/A. § (6) bekezdés.

¹⁴ Szja törvény 29/B. § (1e) bekezdés.

eltartott(ak)	kedvezményezett eltartott(ak)	kedvezmény összege	a kedvezmény összege adóba átszámítva
1	1	66 670 Ft	10 000 Ft
2	1	133 330 Ft	20 000 Ft
2	2	266 660 Ft	40 000 Ft
3	1	220 000 Ft	33 000 Ft
3	2	440 000 Ft	66 000 Ft
3	3	660 000 Ft	99 000 Ft

2.5. Felváltva gondozott gyermek¹⁴

Speciális szabály vonatkozik azon elvált szülőkre, akik jogerős bírósági döntés, egyezség, vagy közös kérelem alapján gyermekeiket felváltva gondozzák, és ezáltal a családi pótlékra 50-50 százalékos arányban jogosultak.

A felváltva gondozott gyermek mindkét szülőnél kedvezményezett eltartottnak minősül, azonban a rá tekintettel megállapított családi kedvezmény összegét a szülők 50 százalékban érvényesíthetik. A felváltva gondozott gyermek után a családi kedvezményt mindkét szülő, valamint a szülő új házastársa is igénybe veheti. A felváltva gondozott gyermekre tekintettel a szülők a családi kedvezmény közös érvényesítésére, megosztására egymás között nem jogosultak.

A leírtak példán keresztül bemutatva

Az elvált szülők közösen gondozzák a gyermeküket, és a családi pótlékra 50-50 százalékban jogosultak.

Az apa új felesége két kiskorú gyermeket hozott az új házasságába. Az anya újonnan kötött házasságában született még egy gyermek.

Az apa családjában az eltartottak száma 3 fő, ezért a házastársával közösen jogosultsági hónaponként $(2 \cdot 220\,000) + (220\,000/2) = 550\,000$ forint családi kedvezményt érvényesíthetnek.

Az anya családjában az eltartottak száma két fő, a férjével közösen havonta $133\,330 + (133\,330/2) = 199\,995$ forint összegű kedvezményt érvényesíthetnek.

Fontos megjegyezni, hogy a kedvezményt mindkét szülő csak akkor érvényesítheti, ha a családi pótlékra jogosult. Például, ha a gyermeket felváltva gondozzák, azonban a családi pótlékot 100 százalékban az anya kapja meg, akkor az apa nem érvényesítheti a családi kedvezményt, viszont az anya a teljes

összeget igénybe veheti.

2. Családi járulékkedvezmény¹⁰

Ha a jogosult részére járó családi kedvezmény összege több, mint az összevont adóalapba tartozó jövedelmének összege, akkor lehetősége van arra, hogy az adóalapot meghaladó rész 15 százalékát családi járulékkedvezmény jogcímen igénybe vegye a következőkben leírtak szerint.

A családi járulékkedvezményt az a magánszemély veheti igénybe, aki

- az Szja törvény szerinti családi kedvezmény érvényesítése szempontjából jogosultnak és
- a Tbj. szerint biztosítottnak minősül.

Tehát két fontos szabályt kell figyelembe venni, egyrészt azt, hogy olyan magánszemély veheti igénybe a kedvezményt, aki az Szja törvény szerint azt érvényesítheti, másrészt a kedvezmény érvényesítésére kizárólag a biztosított - például a munkaviszonyban álló - magánszemély jogosult. (Az adómentes, de járulékalapot képező jövedelmekkel összefüggésben családi járulékkedvezmény nem érvényesíthető.)

Például, nem minősül biztosítottnak a kiegészítő tevékenységet folytató (nyugdíjas) egyéni vállalkozó ezen tevékenységére tekintettel, ezért a kivétje, vagy átalányban megállapított jövedelme után fizetendő nyugdíjjárulékával szemben családi járulékkedvezményt nem érvényesíthet.

A családi járulékkedvezmény csökkenti a biztosított által fizetendő

- 4 százalékos természetbeni egészségbiztosítási járulék,
- 3 százalékos pénzbeli egészségbiztosítási járulék,
- 10 százalékos nyugdíjjárulék összegét a felsorolás sorrendjében.

(A 1,5 százalékos munkaerő-piaci járulék összege nem csökkenthető a kedvezmény összegével.)

Fontos szabály, hogy a családi járulékkedvezmény érvényesítése nem érinti a biztosított társadalombiztosítási ellátásokra való jogosultságát és az ellátások összegét!

¹⁰ A társadalombiztosítás ellátásaira és a magánnyugdíjra jogosultakról, valamint e szolgáltatások fedezetéről szóló 1997. évi LXXX. törvény (a továbbiakban: Tbj.) 24/A.-24/B.-24/C. és 51.-51/A.-51/B.-52. §-ai.

3. Családi kedvezmény igénybevétele¹¹

A családi kedvezmény ugyanazon kedvezményezett eltartott után egyszeresen vehető igénybe.

Például a szülők közösen nevelik a gyermeküket, akkor mindketten jogosultnak minősülnek. Azonban a gyermek után megállapított havi 66 670 forint családi kedvezménykeretet mind a ketten külön-külön nem vehetik igénybe, csak közösen. Azaz havonta ketten együtt - döntésük szerinti összegben - 66 670 forint családi kedvezménykeretet használhatnak fel.

A családi kedvezményt a jogosult arra a hónapra tekintettel veheti igénybe, mely számára jogosultsági hónapnak minősül. Azonban - a törvényi feltételek megléte esetén - lehetőség van a kedvezmény közös érvényesítésére, megosztására.

3.1. Közös érvényesítés

Több jogosult esetén az adott jogosultsági hónap után járó családi kedvezményt a jogosultak közösen is igénybe vehetik, akár már év közben az adóelőleg megállapítása során, akár év végén a bevallásban.

Például, amikor a házaspárnak két gyermeke van, vagy az élettársaknak közös gyermekük van, vagy a kismama és a férje közösen érvényesíthetik a családi kedvezményt.

3.2. Megosztás

Ha az adott jogosultsági hónap után járó családi kedvezményre egy magánszemély jogosult, az őt megillető családi kedvezményt adóbevallásban megoszthatja a vele közös háztartásban élő, jogosultnak nem minősülő házastársával, élettársával, ideértve azt is, ha a családi kedvezményt a jogosult egyáltalán nem tudja érvényesíteni.

A jogosult nem oszthatja meg azon jogosultsági hónapokra eső családi kedvezmény összegét:

- amelyre vonatkozóan a gyermek után a családi pótlékot egyedülállóként veszi igénybe, ide nem értve, ha a jogosult a Cst. 12. § (3) bekezdése

¹¹ Szja törvény 29/B. §.

- alapján minősül egyedülállónak,¹²
- amelyben a családi kedvezményt más jogosulttal közösen érvényesíti.

A közös igénybevétel és a megosztás fontosabb szabályait a következő tábla foglalja össze:

	Közös igénybevétel	Megosztás
Mikor lehet?	Év közben az adóelőleg megállapításakor, év végén a bevallásban	Csak év végén a bevallásban
Kivel lehet?	Jogosult a jogosulttal	Jogosult, a jogosultnak nem minősülő közös háztartásban élő házastárssal, élettárssal

A családi kedvezmény közös igénybevétele, megosztása az adóbevallásban független attól, hogy az adóelőleg megállapításánál mely jogosultnál történt annak figyelembevétele. Ettől eltérően nem változhat - az szja-bevallásban az évközi érvényesítéshez képest - a jogosult személye a családi pótlékra saját jogán jogosult gyermek, illetve a rokkantsági járadékban részesülő magánszemély esetén. Ekkor év végén az lehet a családi kedvezmény jogosultja, aki azt év közben már érvényesítette.

Az év közben jogszerűen igénybe vett családi járulékkedvezmény végleges, ez az összeg év végén a bevallásban már nem módosítható.

Például, ha év közben az anya veszi igénybe a családi kedvezményt a három gyermek után, de a szülők év végén úgy döntenek, hogy két gyermek után apa kívánja azt érvényesíteni, akkor ezt megtehetik, azzal a feltétellel, hogy az év közben igénybevett családi járulékkedvezmény összege már nem adható át a másik szülő részére.

4. Adóelőleg meghatározása év közben

A NÉTAK-ot, az első házások kedvezményét és a családi kedvezményt (együttesen: kedvezmények) az arra jogosult év közben az adóelőleg

¹² Az egyes adótörvények uniós kötelezettségekhez kapcsolódó, valamint egyes törvények adóigazgatási tárgyú módosításáról szóló 2018. évi LXXXII. törvény 5. §-a módosította az Szja tv. 29/B. § (1b) bekezdését. A módosítás 2019. január 1-től hatályos.

megállapítása során is érvényesítheti.

A kedvezmények igénybevételének a menete a következő.

- Első lépésként a magánszemély adóelőleg-alapját csökkenteni kell a NÉTAK-kal.
- Ha a magánszemély nem jogosult a NÉTAK-ra, vagy van olyan jövedelme, amely nem képezi a NÉTAK alapját, akkor az adóalapból le kell vonni az első házások kedvezményét,
- majd a fennmaradó részt - annak mértékéig - csökkenti az igénybe venni kívánt családi kedvezmény összege. Ha az adóelőleg-alap elfogyott, de van még felhasználatlan családi kedvezmény, akkor a különbözet 15 százaléka családi járulékkedvezményként vehető igénybe, de maximum a családi járulékkedvezmény szempontjából figyelembe vehető járulék megállapított összegéig.

A NÉTAK érvényesítését a magánszemély attól a kifizetőtől kérheti adóelőleg-nyilatkozattal, aki a kedvezmény alapját minősülő jövedelmet juttat a részére. A másik két kedvezmény érvényesítésére, közös érvényesítésére vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatot a magánszemély az adóelőleget megállapító munkáltató és az összevont adólapba tartozó rendszeres bevételt juttató kifizető számára adhat.

Ha a jogosult magánszemély nem kívánja érvényesíteni a családi járulékkedvezményt, akkor az adóelőleg nyilatkozaton erről nyilatkozhat. Ha a jogosult ilyen nyilatkozatot nem tesz, az adóelőleg-levonásra kötelezett munkáltatónak, kifizetőnek a családi kedvezményt és a családi járulékkedvezményt is figyelembe kell vennie a feltételek fennállása esetén.

Például

Egy magánszemély egy társaságnak ad bérbe egy ingatlant. Ekkor a rendszeres bérleti díj után adóelőleget kell megállapítania a kifizetőnek (bérlőnek), amelynek megállapítása során figyelembe kell venni a magánszemély családi kedvezményre vonatkozó adóelőleg nyilatkozatát.

Ha a magánszemély olyan kifizetőtől kap jövedelmet, amely nem minősül adóelőleget megállapító munkáltatónak, vagy rendszeres bevételt juttató kifizetőnek, akkor csak a NÉTAK érvényesítése lehetséges.

NÉTAK adóelőleg-nyilatkozat

A NÉTAK-ra vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatnak a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a magánszemély nevét és adóazonosító jelét,
- a kifizető, munkáltató nevét (elnevezését) és adószámát,
- a kedvezményre jogosító gyermekek nevét és adóazonosító jelét - vagy ha az adóhatóság adóazonosító jelet nem állapított meg - a természetes személyazonosító adatait.

Első házások kedvezménye adóelőleg-nyilatkozat

Az első házások kedvezményére vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatnak legalább a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a nyilatkozó magánszemély(ek) nevét és adóazonosító jelét;
- a házastárs nevét adóazonosító jelét, adóelőleget megállapító munkáltatójának, rendszeres bevételt juttató kifizetőjének nevét (elnevezését) és adószámát, valamint a kedvezmény közös igénybevételére vonatkozó nyilatkozatukat.

Családi kedvezmény adóelőleg-nyilatkozat

A családi kedvezményre vonatkozó adóelőleg-nyilatkozatnak legalább a következő adatokat kell tartalmaznia:

- a nyilatkozó magánszemély nevét és adóazonosító jelét;
- minden eltartott, kedvezményezett eltartott nevét, adóazonosító jelét, magzat (ikermagzat) esetében a várandósság tényére vonatkozó kijelentést;
- a nyilatkozó magánszemély adóelőleget megállapító munkáltatójának, rendszeres bevételt juttató kifizetőjének nevét (elnevezését) és adószámát;
- kedvezmény közös igénybevételkor a házastárs, élettárs nevét adóazonosító jelét, adóelőleget megállapító munkáltatójának, rendszeres bevételt juttató kifizetőjének nevét (elnevezését) és adószámát, valamint a családi kedvezmény összeg vagy kedvezményezett eltartottak szerinti megosztását.

Miután a munkáltatónak, kifizetőnek a havi adó- és járulékbevallásában (2008-as bevallás) a családi kedvezmény igénybevételével kapcsolatban több adatot kell közölnie, ezért a következő adatokat is szerepeltetni kell a nyilatkozaton.

- a kedvezmény közös érvényesítésének tényét, annak arányát; közös érvényesítésnek minősül az is, ha a családi kedvezményre jogosult szülők úgy döntenek, hogy egyikük nem érvényesíti a kedvezményt, hanem a

teljes összeget a másik veszi igénybe;

- annak közlését, hogy e személyek - ideértve a magzatot is - a tárgyhónapban eltartottnak, kedvezményezett eltartottnak, illetve felváltva gondozott gyermeknek minősülnek-e;
- a családi kedvezmény érvényesítésének jogcímét¹³;

A munkáltatónak, kifizetőnek az érvényesített kedvezményeket, az Art-ban¹⁴ meghatározott adattartalommal a havi adó- és járulékbevallásában be kell vallania.

A magánszemély adóelőleg nyilatkozatot adhat esetenként vagy az egész adóévre visszavonásig.

Ha a magánszemély életkörülményeiben a kedvezmények igénybevétele szempontjából változás történik, akkor az adóelőleg-nyilatkozatot módosítani kell.

A gyermek megszületésekor nem kell új nyilatkozatot tenni, ha a magánszemély a családi kedvezményt már a magzatra tekintettel is érvényesítette.

Az adóelőleg-nyilatkozat módosítása, új nyilatkozattétel szükséges például, ha az adózó nyilatkozott a kedvezmény érvényesítéséről és ezt követően

- elvált,
- középiskolás gyermeke leérettségizik és a továbbiakban családi pótlékot nem folyósítanak utána,
- az egyetemista gyermek befejezi a tanulmányait és a fiatalabb testvér után folyósítandó családi kedvezmény megállapítása során őt már nem lehet eltartottként figyelembe venni,
- a továbbiakban nem minősül néta- os anyának.

Akkor is új nyilatkozatot célszerű beadni például a férjnek, ha két gyermek után érvényesített havi (2*133 330=) 266 660 forint kedvezményt, de a felesége elérte a fogantatás 91. napját és erre tekintettel megemelkedik az általa igénybe vehető családi kedvezmény összege havi (3*220 000=) 660 000 forintra.

Az adóelőleg-nyilatkozatok elérhetők a Nemzeti Adó- és Vámhivatal honlapján (nav.gov.hu) az „Adóelőleg-nyilatkozatok 2020.” menüben, illetve gyorsan elkészíthetők az **ADÓELŐLEG NYILATKOZAT ALKALMAZÁS**

¹³ Az Szja törvény 29/A. § (3) bekezdése szerint.

¹⁴ Az adózás rendjéről szóló 2017. évi CL. törvény (a továbbiakban: Art.)

Ügyvezető: Nagy László
Székhely: 4026 Debrecen, Bethlen utca 10-12/C 3/17.
Telefonszám: +36 52 789 413, +36 30 967 6355
E-mail cím: pygmyteam@pygmyteam.hu

használatával, amely a következő linken érhető el: <http://www.nav.gov.hu/anya>.

2020. január 2-ától az ügyfélkapu-regisztrációval, telefonos azonosítással vagy e-személyi igazolvánnyal rendelkező magánszemélyeknek az adóelőleg-nyilatkozatot elektronikus formában is megtehetik.

A webes nyomtatványok a NAV honlap bal oldalán található Online Nyomtatványkitöltő Alkalmazásra kattintva, vagy a <https://onya.nav.gov.hu/#!/login> elérési útvonalon érhetőek el. Belépés után az „Új nyomtatvány/bejelentés” csempe megnyitásával érhetőek el az „Adóelőleg-nyilatkozatok”.

Fontos, hogy a magánszemély az adóelőleg-nyilatkozatát jogszerűen tegye meg, ugyanis a valótlan nyilatkozatra tekintettel pótlólagos fizetési kötelezettsége keletkezik, továbbá a befizetési kötelezettség 12 százalékát különbözeti-bírság jogcímen kell megfizetnie. Ezt az összeget a bevallásban külön kötelezettségként kell feltüntetni és megfizetni. Nem kell a különbözeti bírságot megfizetni, ha a befizetési kötelezettség a 10 ezer forintot nem haladja meg.

Például

Az anya három gyermeket nevel, akik közül kettő a felsőoktatásban nappali tagozaton tanul, a legfiatalabb pedig végzős középiskolás. Az anya a középiskolás gyermek után - tekintettel a két egyetemistára - havonta 220 ezer forint családi kedvezményt érvényesíthet. A legfiatalabb gyermek júniusban leérettségizik, családi pótlékot júliustól már nem folyósítanak utána. Az anya csak szeptemberben nyilatkozik a munkáltatójának, hogy a családi kedvezményt a továbbiakban nem érvényesíti. Ekkor két hónapig jogalap nélkül vett igénybe 440 000 forint családi kedvezményt.

Ha az adóelőleg megállapítására a magánszemély kötelezett, akkor a magánszemélynek lehetősége van családi kedvezményt érvényesíteni az adóelőleg megállapítása során.

Például

Egy angoltanár nő adószámú magánszemélyként gyerekeket korrepetál (más jövedelme nincsen). A férjével két gyermeket nevelnek és a kedvezményt egyenlő arányban közösen veszik igénybe. Január-március hónapokban a tanárnőnek havonta 140 -140 ezer forint jövedelme keletkezett.

Az első negyedévben 420 ezer forint jövedelmet szerzett, amit csökkenthet ($3 \cdot 133\,330 =$) 399 990 forint összegű családi kedvezménnyel. Így az első három hónap után ($420\,000 - 399\,990 =$) 20 010 forint jövedelme és ($20\,010 \cdot 0,15 =$) 3 002 forint fizetendő adóelőlege keletkezett.

Azonban a tanárnőnek nem kell adóelőleget megfizetnie addig, amíg a fizetendő adóelőleg összege az adóévben nem haladja meg a 10 ezer forintot.²⁰

5. A kedvezmények érvényesítése és bevallása év végén

A kedvezményeket a magánszemély a tárgyévi személyi jövedelemadó bevallásában is érvényesítheti, illetve itt kell szerepeltetni az év közben érvényesített családi járulékkedvezményt is. Ha az adózónak van rá lehetősége,

²⁰ Sza törvény 47. § (9) bekezdés.

akkor érvényesíthet járulékkedvezményt a bevallásban is.

Fontos! Családi kedvezményt a NÉTAK figyelembevételét követően, az első házások kedvezményével csökkentett összevont adóalap után lehet érvényesíteni.

A NÉTAK-ot érvényesítő magánszemélynek a bevallásában szerepeltetnie kell

- a kedvezményre jogosító gyermekek nevét, adóazonosító jelét (ha az adóhatóság adóazonosító jelet nem állapított meg, a természetes azonosító adatait), valamint
- a jogosultság megnyíltának vagy megszűntének napját - ha a kedvezményre való jogosultság nem állt fenn az adóév egészében - és
- a kedvezmény alapjául szolgáló, összevont adóalapba tartozó jövedelmek összegét.

Az első házások érvényesítésekor a bevallásnak tartalmaznia kell

- a házastárs nevét, adóazonosító jelét és
- a kedvezmény összegének megosztására vonatkozó döntésüket.

Ha a családi kedvezményre két magánszemély jogosult, akkor azt közösen érvényesíthetik, valamint a jogosult a kedvezményt megoszthatja a jogosultnak nem minősülő házastársával, élettársával, ideértve azt az esetet is, ha a családi kedvezményt a jogosult egyáltalán nem tudja érvényesíteni.

A kedvezmény közös érvényesítésének, megosztásának feltétele az érintett magánszemélyek adóbevallásban közösen tett, - egymás adóazonosító jelét is feltüntető - nyilatkozata, amely tartalmazza a kedvezmény összegének - az összeg vagy a kedvezményezett eltartottak számának felosztásával történő - közös igénybevételére, megosztására vonatkozó döntésüket.

A családi kedvezmény érvényesítésének feltétele a magánszemély adóbevalláshoz tett írásbeli nyilatkozata

- a jogosultság jogcíméről, és
- a családi kedvezmény megosztása, közös érvényesítése esetén erről a tényről.

A nyilatkozatban fel kell tüntetni - a magzat kivételével - minden eltartott (kedvezményezett eltartott) adóazonosító jelét, továbbá azt, hogy e személyek - ideértve a magzatot is - az adóév mely hónapjaiban minősültek eltartottnak, kedvezményezett eltartottnak. A családi kedvezmény megosztása, közös érvényesítésekor a másik fél adóazonosító jelét is fel kell tüntetni.

Ha a magzat (ikermagzat) felismerése az adóévi adó megállapítását követően történik, akkor a bevallással lefedett évre járó családi kedvezmény összegét a magánszemély az elévülési időn belül önellenőrzéssel érvényesítheti.

Fontos megjegyezni, hogy a várandósságról szóló orvosi igazolást a bevallás elévüléséig meg kell őrizni, mivel azt az állami adó- és vámhatóság az ellenőrzés során kérheti. A várandósságról szóló 2020. évi orvosi igazolást a bevallással együtt 2026. december 31-éig kell megőrizni.

Ha a családi kedvezményre jogosult magánszemély vagy a kedvezményre szintén jogosult más magánszemély a családi járulékkedvezmény havi vagy negyedéves összegét jogszerűen érvényesítette, akkor a személyi jövedelemadóról szóló bevallásban a jogosult(ak) által, vagy a kedvezmény megosztásával érintett házastársak, élettársak által együttesen érvényesíthető családi kedvezmény összegét csökkenti az általuk együttesen igénybe vett családi járulékkedvezmény összegének az adó mértékére vonatkozó rendelkezés szerinti mértékkel elosztott része (667 százaléka).

A leírtak a gyakorlatban azt jelentik, hogy a bevallásban a magánszemélynek meg kell határoznia a családi kedvezmény adóévi keretét. Ezt kell csökkenteni a magánszemély, illetve más jogosult által - az adóévben - jogosan igénybevett családi járulékkedvezmény összegének 667 százalékaival.

A fennmaradó részt lehet a bevallásban igénybe venni, illetve közösen érvényesíteni, megosztani.

A leírtak példán bemutatva

A Kedves családban öten élnek. Anya (Orsi), apa (Oszkár) és a gyerekek: Csenge (19) Csilla (16) és Csaba (12). A gyerekek iskolába járnak, de Csenge júniusban leérettségizett és szeptembertől nappali tagozatos egyetemistaként tanul tovább.

Ekkor az eltartottak száma egész évben 3 fő, azonban a kedvezményezett eltartottak száma az első hat hónapban 3, a második félévben 2 fő. Így a családi kedvezmény éves kerete: $(3*6*220\ 000+2*6*220\ 000=)$ 6 600 000 forint.

A munkáltatói igazolás alapján Orsi 2 400 000 forintot keresett. Adóelőleget nem vontak le tőle, illetve 135 000 forint járulékkedvezményt vett igénybe.

Oszkár 50 ezer forint összegben vett igénybe járulékkedvezményt.

A bevallásban a keretet csökkenteni kell Orsi és Oszkár által igénybevett járulékkedvezmény 667 százalékaival:

$135\ 000*6,67=900\ 450,$
 $50\ 000*6,67=333\ 500, 6\ 600\ 000-900\ 450-333\ 500=5\ 366\ 050.$

Ezt az összeget veheti igénybe a házaspár közösen a bevallásukban például úgy, hogy Orsi 2 399 550, Oszkár 2 966 500 forintot vesz igénybe.

6. A családi kedvezményre jogosultság külföldi magánszemélyeknél²¹

Az egyenlő elbánás elve szerint a külföldi magánszemélyt nem terhelheti magasabb összegű adó annál, amelyet azonos jogcím esetén a belföldi

²¹ Szja törvény 1/A. § és 29/B. § (5) bekezdés.

magánszemélynek kell megfizetnie. A külföldi magánszemély az adóval kapcsolatos kedvezményeket, így a családi kedvezményt is igénybe veheti, ha összes jövedelmének legalább 75 százaléka Magyarországon esik adókötelezettség alá és ugyanolyan vagy hasonló kedvezményt ugyanazon időszakra más államban nem vesz igénybe.

Ekkor összes jövedelemnek a nem önálló tevékenységből származó jövedelem és az önálló tevékenységből származó jövedelem (ideértve különösen a vállalkozói jövedelmet és a vállalkozói osztalékalapot vagy az átalányadó alapját), valamint a nyugdíj és más hasonló, a korábbi foglalkoztatásra tekintettel megszerzett jövedelem összege minősül.

Ha a külföldi magánszemély az előzőekben leírtaknak megfelel, akkor a családi kedvezményre vonatkozó szabályokat megfelelően alkalmazni kell bármely külföldi állam jogszabálya alapján családi pótlékra, rokkantsági járadékra, vagy más hasonló ellátásra jogosult magánszemély (jogosult, eltartott) esetében is azzal, hogy

- kedvezményezett eltartottként az a magánszemély (gyermek) vehető figyelembe, akire tekintettel a családok támogatásáról szóló törvény megfelelő alkalmazásával a kedvezményt érvényesítő magánszemély családi pótlékra való jogosultsága megállapítható lenne;
- eltartottként az a magánszemély (gyermek) vehető figyelembe, akit a családok támogatásáról szóló törvény megfelelő alkalmazásával más magánszemély (gyermek) után járó családi pótlék megállapításánál figyelembe lehetne venni.

7. A korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személyeket megillető családi kedvezmény

A korhatár előtti öregségi nyugdíjak megszüntetéséről, a korhatár előtti ellátásról és a szolgálati járandóságról szóló 2011. évi CLXVII. törvény 5. § (1)-(2) bekezdése értelmében a korábban korhatár előtti öregségi nyugdíjnak, valamint szolgálati nyugdíjnak minősülő juttatásokat 2012. január 1-jétől korhatár előtti ellátásként, illetve szolgálati járandóságként kell folyósítani, amelyből az ellátás folyósítója főszabályként a személyi jövedelemadónak megfelelő mértékű adót von le. Az említett ellátások az Szja törvény alapján nyugdíjnak minősülnek²², ezért azok nem részei az összevont adóalapnak. Ebből kifolyólag az említett ellátásokban részesülő magánszemélyeket megillető NÉTAK, elő házások kedvezménye és családi kedvezmény érvényesítésére az Szja törvény szabályait nem lehet alkalmazni.

²² Szja törvény 3. § 23. pont

Ügyvezető: Nagy László
Székhely: 4026 Debrecen, Bethlen utca 10-12/C 3/17.
Telefonszám: +36 52 789 413, +36 30 967 6355
E-mail cím: pygmyteam@pygmyteam.hu

A korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő magánszemély az őt megillető családi kedvezményt a korhatár előtti ellátásból, illetve a szolgálati járandóságból - a személyi jövedelemadónak megfelelő mértékben - levont összeggel szemben (legfeljebb annak összegéig) érvényesítheti az adóévet követő évben. Következésképpen a korhatár előtti ellátásban vagy szolgálati járandóságban részesülő személy - más, az összevont adóalapba tartozó jövedelem hiányában - év közben nem érvényesíthet családi kedvezményt.

A korhatár előtti ellátás, a szolgálati járandóság, a balettművészeti életjáradék és az átmeneti bányászjáradék eljárási szabályairól, valamint egyes kapcsolódó kormányrendeletek módosításáról szóló 333/2011. (XII. 29.) Korm. rendelet¹⁵ 9. §-a szerint az ellátásban részesülő magánszemély a családi kedvezménynek megfelelő összeg folyósítása iránti kérelmet az adóévet követő év június 30-át követően nyújthatja be. A kérelmet a Magyar Államkincstár honlapján, valamint a kormányzati portálon közzétett adatlapon vagy elektronikus űrlapon a nyugdíjfolyósító szervhez kell benyújtani.

A kérelem alapján a nyugdíjfolyósító szerv a Kormányrendelet szerinti eljárás alapján megállapítja a magánszemélyt megillető összeget, amelyet a határozat véglegessé válásától számított tizenhárom napon belül folyósít.

Nemzeti Adó- és Vámhivatal

¹⁵ A továbbiakban: Kormányrendelet.

²² Sza törvény 3. § 23. pont